

**Державна служба України з надзвичайних ситуацій
Національний університет цивільного захисту України**

**Матеріали XVII Міжнародної
науково-практичної конференції**

«ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ГАСІННЯ ПОЖЕЖ ТА ЛІКВІДАЦІЇ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ»

2 жовтня 2026 року

**Черкаси
2026**

УДК 614.8; 614.84; 614.83; 623.26; 504.05; 504.06; 351.861; 623.45

*Рекомендовано до друку вченою радою
навчально-наукового інституту
Національного університету цивільного захисту України
(протокол № 1 від 21 вересня 2026 року)*

Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій : матеріали XVII міжнародної науково-практичної конференції. Черкаси : НУЦЗ України, 2026. – 370 с.

Матеріали опубліковано українською та англійською мовами.

Збірник містить матеріали доповідей учасників XVII міжнародної науково-практичної конференції на базі Національного університету цивільного захисту України.

У матеріалах висвітлено актуальні питання реагування на пожежі та надзвичайні ситуації, організації аварійно-рятувальних робіт в умовах воєнного стану, розвитку пожежної та аварійно-рятувальної техніки, застосування безпілотних систем і робототехніки, радіаційного, хімічного та мінного захисту. Розглянуто сучасні підходи до професійної підготовки та психологічного забезпечення рятувальників, управління у сфері цивільного захисту, а також підвищення рівня пожежної безпеки.

Матеріали призначені для практичних працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій, науково-педагогічного складу, ад'юнктів, слухачів, здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти України та інших країн світу.

Рис. 1 – Вид модульного пожежного депо

Концепція депо базується на принципах швидкого розгортання, простоти експлуатації, автономності та гнучкості планування, з можливістю адаптації під потреби конкретної громади [1, 5].

ЛІТЕРАТУРА

1. Практичний посібник щодо створення та функціонування пожежно-рятувальних підрозділів для забезпечення місцевої та добровільної пожежної охорони. Київ : ДСНС України, 2024. 92 с. URL: <https://zk.dsns.gov.ua/upload/2/4/9/5/1/7/0/25042024-prakticnii-posibnik-stvorennia-ta-funkcionuvannia-mpo-dpo-1.pdf>
2. Про затвердження критеріїв утворення державних пожежно-рятувальних підрозділів (частин) Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту в адміністративно-територіальних одиницях та переліку суб'єктів господарювання, де утворюються такі підрозділи (частини): Постанова Кабінету Міністрів України від 27.11.2013 р. № 874. Офіційний вісник України. 2013. № 96. С. 113. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/874-2013-%D0%BF#Text>

УДК 614.842

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ПОЖЕЖНОЇ РОЗВІДКИ У ЗРУЙНОВАНИХ БУДІВЛЯХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Дмитро ГНІЗДЮХ

Дмитро ВОЙТОВИЧ, канд. техн. наук, доцент

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Проведення пожежної розвідки в умовах збройної агресії відбувається на тлі масованого застосування авіаційних засобів ураження, артилерії та безпілотних літальних апаратів. Це спричиняє комплексну руйнацію будівельних об'єктів із формуванням високої щільності завалів та вторинних уражаючих факторів [1].

Головний ризик полягає у нанесенні повторного ракетного обстрілу, через що проведення розвідки та будь яких інших робіт доводиться переривати. Таким чином, рятувальники на Полтавщині ліквідовували наслідки прильоту майже 3 доби, через постійну загрозу повторних обстрілів. За наявності такої інформації, в разі загрози весь особовий склад біг в укриття, а після відновлювали проведення робіт. Це суттєво

збільшує час продовження робіт, а також створює небезпеку для особового складу, який ліквідовує наслідки надзвичайної ситуації [2].

Суттєвим ускладненням для особового складу становить втрата орієнтування в суцільно задимленому просторі зруйнованої будівлі що посилюється руйнуванням внутрішніх перегородок, сходових клітин та ліфтових шахт. Застосування стандартних радіозасобів зв'язку у товщі залізобетонних завалів супроводжується екрануванням радіосигналу, що створює загрозу втрати контакту між розвідувальними ланками ГДЗС та оперативним штабом [3].

Законодавчу та нормативно-тактичну основу проведення таких операцій визначає Наказ МВС України № 340 Статут дій під час гасіння пожеж. Згідно із ним, розвідка є основним видом забезпечення оперативних дій, який проводиться безперервно від моменту прибуття підрозділу до завершення ліквідації надзвичайної ситуації [4].

Під час розвідки в умовах воєнного стану керівник гасіння пожежі зобов'язаний постійно оцінювати обстановку, визначати вирішальний напрямок оперативних дій та забезпечувати безпечні умови для особового складу. У разі загрози виникнення повторного удару чи раптового обвалу КГП має право негайно віддати розпорядження про відвід сил і засобів у безпечне місце чи укриття, що є прямим виконанням вимог з охорони праці та збереження життя рятувальників [4].

Проведення пожежної розвідки у зруйнованих будівлях за умов воєнного стану ускладнюється ризиком повторних обстрілів, детонації боєприпасів та обвалу конструкцій. Збереження життя рятувальників досягається суворим дотриманням правил укриття особового складу і формуванням резервних ланок ГДЗС. Підвищення ефективності робіт забезпечується залученням саперів та застосуванням автоматизованих засобів: БПЛА, робототехніки й акустичних приладів.

Зважаючи на те, що діяльність усіх залучених пожежно-рятувальних підрозділів в зоні ведення бойових дій та прифронтових зонах координується командувачами оперативно-стратегічних та оперативно-тактичних угруповань військ через яких ми отримуємо значний обсяг інформації, в тому числі за допомогою систем, що відсутні на оснащенні ДСНС України виникає постійна потреба у напрямку щодо відпрацювання та постійного покращення каналів обміну інформацією, перейняття на оснащення кращих інформаційно-технічних систем та каналів зв'язку, навчання особового складу тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про затвердження Рекомендацій про особливості виконання органами управління та підрозділами ДСНС завдань за призначенням у населених пунктах і на територіях під час збройної агресії : Наказ ДСНС України від 02.05.2024 р. №375.

2. Рятувальники майже 3 доби ліквідовували наслідки ворожого удару по Полтавщині. ІРТ Полтава. 2024. URL: <https://irt.pl.ua/news/36492/> (дата звернення: 08.09.2026).

3. ДСНС України. Методичні рекомендації щодо організації гасіння пожеж та проведення аварійно-рятувальних робіт під час воєнного стану. Київ: ДСНС України, 2023. 84 с.

4. Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж: Наказ МВС України від 26.04.2018 р. № 340.